

## СТРАТЕГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

*Мар'єнко Л. В., здобувачка освіти,  
ulana2005.75@ukr.net*

*Ваценко О. С., здобувачка освіти,  
olanciya@gmail.com*

*Науковий керівник: Овчиннікова В.О., д.е.н., професор  
Український державний університет залізничного транспорту*

Складність, невизначеність і нестабільність умов зовнішнього середовища, хаотичність зміни факторів, які її формують, призвели до загострення негативних процесів і зумовили виникнення кризової ситуації на вітчизняних підприємствах. Кризові явища багатоликі, вони виникають в різний час і різних сферах діяльності підприємств залізничного транспорту, проявляються в різній формі.

В таких умовах актуальною є проблема окреслення особливостей формування та реалізації системи стратегічного контролю в комплексі антикризового управління, що створить підґрунтя для забезпечення якості управлінських дій відносно локалізації кризових явищ та подолання наслідків криз з найменшою ймовірністю банкрутства та стане запорукою своєчасного і максимального досягнення встановлених стратегічних орієнтирів розвитку.

Саме тому наразі актуалізується питання визначення особливостей формування та реалізації системи стратегічного контролю в комплексі антикризового управління підприємствами залізничного транспорту.

Розуміння керівниками підприємств залізничного транспорту їх внутрішніх можливостей створює передумови для формування антикризової стратегії і розробки відповідного портфеля антикризових заходів, адекватних змінам зовнішнього середовища [1].

Виходячи з цього, можливості залізничного транспорту протистояти негативному впливу факторів в значній мірі визначаються рівнем його внутрішньої кризостійкості, тобто здатності всіх виробничих підрозділів АТ «Укрзалізниця» забезпечувати комплексу реалізацію встановлених стратегічних орієнтирів на всіх рівнях реалізації антикризової стратегії (загальнокорпоративному рівні, рівні стратегічних бізнес одиниць, функціональному рівні). Головним

інструментом забезпечення максимальної реалізації зазначеного є стратегічний контроль який за допомогою якісної і кількісної оцінки ключових факторів формування та реалізації антикризової стратегії, визначає ступінь комплексного виконання стратегічного плану, а також дозволяє своєчасно здійснити відповідні корегуючі управлінські дії.

Це дозволить підприємствам залізничного транспорту протистояти різного роду ризикам, допоможе визначити їх потенційну здатність досягнути запланованих результатів, забезпечити сталий розвиток при несприятливому впливі будь-яких кризових ситуацій в умовах нестійкого зовнішнього і внутрішнього середовищ. Щодо предметів стратегічного контролю в системі антикризового управління підприємствами залізничного транспорту України, то до них слід віднести: бізнес модель або модель господарської діяльності залізничної компанії; потенціал, що являє собою сукупність особливих умінь і знань, якими володіє організація або індивідуум, здатні виконувати один або кілька критично важливих бізнес-процесів так, як ніхто інший, що дозволяє вести успішну конкурентну боротьбу тривалий час [2]; стратегічні ініціативи [3]; процес керівництва компанією; корпоративна культура; можливості.

В цілому запропоновані положення націлені на формування і вдосконалення процесу антикризового управління підприємствами залізничного транспорту за рахунок удосконалення її стратегічних основ антикризового управління через перегляд місця, а відповідно й ролі стратегічного контролю в даній системі.

### Література.

1. Чаркіна Т. Ю. Механізми та напрямки антикризового управління пасажирським комплексом залізничного транспорту. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки, 2020. № 4. С. 67-71.
2. Овчиннікова В. О. Системний стратегічний аналіз залізничного транспорту в умовах обмеженості ресурсів. Причорноморські економічні студії, 2019. № 41. С. 69-72.
3. Дикань В. Л., Зубенко В. О., Маковоз О. В., Токмакова І. В., Шраменко О. В. Стратегічне управління. К: "Центр учбової літератури", 2013. 272 с.